

Başlangıç Kılavuzu

Destek, Dağıtım: VERBI Software. Consult. Sozialforschung. GmbH Berlin, Germany www.maxqda.com/lang/tr

Telif Yasasının izin verdiği koşullar altında, kişisel çalışma, araştırma, eleştiri veya inceleme amacı haricinde, yayıncının yazılı izni olmaksızın herhangi bir biçimde çoğaltılamaz.

MAXQDA is a registered trademark of VERBI Software. Consult. Sozialforschung. GmbH, Berlin/Germany; Mac is a registered trademark of Apple Computer, Inc. in the United States and/or other countries; Microsoft Windows, Word, Excel, and PowerPoint are registered trademarks of Microsoft Corporation in the United States and/or other countries; SPSS is a registered trademark of IBM Corporation in the United States and/or other countries; Stata is a registered trademark of Stata Corp LLC. in the United States and/or other countries.

All other trademarks or registered trademarks are the property of their respective owners, and may be registered in the United States and/or other jurisdictions.

Başlangıç Kılavuzunda kullanılan veriyi sağladıkları için Research Talk'a teşekkürlerimizi sunarız.

Lülüfer Körükmez'e ve Hüseyin Emre Coşkun'a Başlangıç Kılavuzunu Türkçe'ye çevirdikleri için teşekkür ederiz.

© VERBI Software. Consult. Sozialforschung. GmbH, Berlin 2018

Giriş	6
MAXQDA Arayüzü	7
MAXQDA Başlangıç	7
Kullanıcı Arayüzü	9
Veri Depolama ve Kaydetme ile İlgili Birkaç Not	11
Önemli Anahtar Kelimeler	12
Verinizi İçe Aktarmak ve Keşfetmek	13
Veriyi İçe Aktarmak	13
Veriyi Keşfetme	14
Verinizde Arama Yapın	17
Renkli Kodlama ve Memolar	18
Verinizi Kodlayın	20
Veri Bölümlerini Kodlama	20
Verinizi Analiz Edin	23
Belgeleri Etkinleştirme	23
Tek kodla kodlanmış bütün bölümleri geri çağırma	25
Görselleştirmeleri Kullanma	26
Karma Yöntemli Analizler Yapmak	28
Belge değişkenleri tanımlamak	28
Değişken Verilerini Girmek	29
Kod Frekanslarını Değişkene Dönüştürme	30
Analizinizde belge değişkenlerini kullanmak	31
Hoşçakalın	32

Giriş

MAXQDA Başlangıç Kılavuzuna hoş geldiniz. Hiç kimse uzun kılavuz okumayı sevmediği için ve programı olabildiğince hızlı kullanmaya başlayabilmenizi sağlamak adına bu kitapçığı mümkün olduğu kadar kısa tutmaya çalıştık. Bu kılavuz, kendi analizlerinizi yapmaya başlamanıza ve kendi MAXQDA deneyiminizi tecrübe etmenize olanak sağlayacaktır. Biz burada farklı analizlerin ve araştırma yöntemlerinin sunumuna değil, programın gerçek kullanımına odaklanacağız. Farklı analizler ve araştırma yöntemleri hakkında daha fazla bilgi almak istiyorsanız "Ek okumalar" bölümünde faydalı olabilecek yayınların listesini verdik. Bildiğiniz üzere, sayısız nitel araştırma yöntemleri mevcut. Fakat bunların çoğu, aşağıdaki çizimde resmedildiği gibi temel bir yapıyı takip ettikleri için MAXQDA yardımıyla gerçekleştirilebilirler.

Nitel analiz yöntemlerinin pek çoğu kategorilerle çalışır. Bunlar bir veriden ya da veri öncesi bilgiye, mevcut teorilere ya da güncel araştırma sonuçlarına dayanır. Kategoriler, kod ya da anahtar kelimeler olarak da adlandırılırlar; fakat nasıl adlandırılırsa adlandırılsın verinin organize edilmesinde ve sistemleştirilmesinde kullanılırlar ve hatta sıklıkla analitik kodlar olarak çalışma işlevine de sahiptirler. Analitik kodlar, basitçe bir başlık seçmenin ötesine geçen analitik sürecin sonuçlarıdır

ve bu kılavuzda *Kodlar* olarak anılmaktadır. Veriyi kodlamak uzun zaman alabilir fakat endişelenmeyin: NVA (Nitel Veri Analizi) yazılımından faydalanmanın pek çok yolu vardır. MAXQDA'dan yararlanmak için her zaman verinizi kodlamanız şart değil; programı basitçe verinizi organize etmek veya sözcük ya da sözcük kombinasyonlarını aramak için de kullanabilirsiniz.

MAXQDA Arayüzü

MAXQDA Başlangıç

MAXQDA'yı açtığınızda, sol üstte (sonraki çalışmalarınızda kullanışlı olabilecek) bir kullanıcı adı veya kullanıcı adı kısaltması yazmanıza izin veren bir pencere göreceksiniz.

İlk MAXQDA projenizi oluşturmak için Yeni Proje'ye tıklayın, projenize bir isim verin ve seçtiğiniz bir yere kaydedin.

MAXQDA çalışma dosyaları MX18 uzantısına sahiptir. Ayrıca bu dosyaları Windows Explorer ve Mac Finder'da "MAXQDA 2018 Project" tanımlamasından tanıyabilirsiniz.

Excel'in çalışma kitabı (.xlsx) ve SPSS'in veri dosyaları (.sav) formatlarını kullanması gibi MAXQDA da *Projeleri* kullanır. İçeri aktardığınız ya da MAXQDA ile oluşturduğunuz (*memo* ve *kodlarınız* gibi) hemen her şey *Projeler* içine kaydedilecektir.

Başlangıç ekranının sağ tarafında; MAXQDA çevrimiçi kılavuzu açma, MAXQDA öğretici videolarını görüntüleme veya MAXQDA ekibine geri bildirimde bulunma gibi birkaç farklı bağlantı sunulmaktadır.

Kullanıcı Arayüzü

Kullanıcı Arayüzü

İlk MAXQDA projenizi oluşturup kaydettiğinizde, aşağıdaki dört pencereli görüntü -büyük oranda boş olarak- ekranınızda belirecektir.

Dörde bölünmüş ekran MAXQDA ile çalışmanızı kolaylaştıracaktır: sol üst köşede yer alan ilk pencerede (1) *Belge Sistemi*, onun altındaki pencerede (2) *Kod Sistemi*, sağ üst köşedeki pencerede (3) *Belge Tarayıcısı* ve dördüncü pencerede (4) *Geri Çağrılan Bölümler* isimli pencereler yer alır. Bu dört pencere MAXQDA'nın temel yapısını oluşturur. Pencereleri kenarından sürükleyerek yeniden düzenleyebilirsiniz ya da iki yerine üç sütunda görüntüleyebilirsiniz ki bu 16:9 boyutundaki bir ekranda çalışırken faydalı olabilir. Bu ayarları "Giriş Sayfası"ndaki dört bölümde değiştirebilirsiniz.

MAXQDA Arayüzü

Bazı programlarda "şeritler" olarak adlandırılan bu sekmeler MAXQDA penceresinin üst kısmında bulunur ve MAXQDA'nın birçok özelliğine erişim imkanı sunar. "Giriş Sayfası" sekmesinde pencereleri tek tek açıp kapatabilir ve ekranı kullanmak istediğiniz şekilde düzenleyebilirsiniz. Bunun yanında, bu dört pencereden bağımsız yeni pencereler açabilir ve bunları başka bir konuma ve hatta ikinci bir bilgisayar ekranına sürükleyebilirsiniz. Pencereleri açıp kapamak için giriş sayfasındaki ilgili pencerenin üzerine veya sağ üst köşede bulunan "x" simgesine tıklayabilirsiniz.

Şimdi, dört ana pencereye geri dönelim! Çalışmak istediğiniz bütün dosyalar *Belge Sistemi* penceresine aktarılır. Kodları ve alt kodları kullandığınız durumlarda bu kodları *Kod Sistemi* penceresinden yönetebilirsiniz. Verilerinizi *Belge Tarayıcısı*nda görüntüleyebilir ve düzenleyebilirsiniz. *Geri Çağrılan Bölümler* penceresi ise geri çağırma sonuçlarınızın daha sonra görüntüleneceği penceredir.

Veri Depolama ve Kaydetme ile İlgili Birkaç Not

MAXQDA içe aktardığınız, yorum yaptığınız ya da tek bir dosya olarak tanımladığınız *Proje* dosyasındaki her şeyi **bir proje=bir dosya** olarak yönetir. Daha önce öğrendiğimiz gibi, bu dosyalar MX18 (eski sürümlerde hazırlanmış projeler MX12 ya da MX11) uzantısına sahiptir. *MAXQDA Değiş Tokuş Dosyaları (exchange)* özel tipte dosyalardır ve verinin programın farklı versiyonları arasında kullanılmasına yarar.

Projenizin güvende olduğundan emin olmak için lütfen aşağıdaki kutuyu okuyun:

Unutmayın: MAXQDA kullanıcı tarafından içe aktarılan ya da oluşturulan her şeyi otomatik olarak kaydeder. Ancak yine de "Giriş Sayfası"nda bulabileceğiniz *Proje>Projeyi yedekle* yolu ile düzenli olarak yedek aldığınızdan ya da çalışmanızı ikincil bir depolama aygıtına kaydettiğinizden emin olun.

Özetle, *Proje dosyası* araştırma projeniz, bitirme teziniz ya da yüksek lisans tezinizde üzerinde çalışacağınız veri materyallerinin tamamını içerir. Fakat her kaidenin bir istisnası vardır: Eğer çok sayıda ses ve görüntü dosyası kullanıyorsanız, hatta birkaç video dosyası aktardıktan sonra bile *Proje dosyası* çok büyük hale gelebilir. Standart ayarda otomatik olarak resim ve pdf dosyaları belirli bir büyüklüğe kadar yüklenebilirken (5MB), ses ve video dosyaları ayrı kaydedilir. Elbette bu ayarları değiştirebilirsiniz. Fakat *Proje dosyanız* çok büyüdüğü zaman bunu diğerleriyle değiştirmek zor olabilir.

Önemli Anahtar Kelimeler

MAXQDA ile çalışırken bilmeniz gereken en önemli anahtar kelimelerden bazıları şunlardır: Projeler MAXQDA'da sistem dosyaları ya da 'çalışma birimleri'dir. Sizin oluşturduğunuz kodlar, memolar ve yorumlar kadar, içe aktarılmış dosyaları, metin, pdf, resim, tabloları da içerir. Belgeler analiz etmek istediğiniz materyallerdir. Bunlar, mülakatlar, odak grup protokolleri, video ve ses kayıtları, bilimsel dergilerden makaleler ve daha pek çok şey olabilir.

Kodlar en önemli analiz aracınızdır. İşaretlemeye değer gördüğünüz, ister metin bölümleri, ister fotoğraf kesitleri ya da video bölümleri olsun herhangi bir şeye atanabilir.

Kod Sistemi ya da Kod Ağacı hiyerarşik biçimde sıralanmış bütün kod ve alt kod bütünlüğünü tanımlar.

Kodlama bir kodu materyalinizin işaretlediğiniz bölümlerine atama eylemidir.

Kodlanmış Bölümler bir kod atanmış materyal bölümüdür.

Memolar temelde kayıt tutmanızı sağlar. Fikirlerinizi, varsayımlarınızı, önerilerinizi ve metin analizine ilişkin sorularınızı ya da verinizdeki olası bağlantılara ilişkin ilk hipotezinizin formülasyonunu not edebilirsiniz.

Yorumlar memolardan daha kısadır. Kodlanmış bölümlere "çelişkili" ya da "çok önemli" gibi yorumlar eklemek için kullanabilirsiniz.

Genel Bakışlar MAXQDA'da yer alan çizgisel sunumlardır. Kod bölümleri, memolar, değişkenler, ilişkiler vb. öğeler vardır. Bütün MAXQDA genel bakışları aynı ilkeyi izler ve her bir öğeye kolay erişimi sağlar; böylece verilerinizin izini kaybetmezsiniz.

Verinizi İçe Aktarmak ve Keşfetmek

Veriyi İçe Aktarmak

Verinizi içe aktarmak için farklı yolları öğrenmeden önce *Belge Sistemi* penceresine daha yakından bakalım.

Belgeler kelimesine ya da onun yanındaki ikona sağ tıkladığınızda, daha geniş bir içerik menüsü açılır. Bu menünün bir kısmını aşağıda görebilirsiniz:

Alternatif olarak, menü yoluyla İçe Aktar menüsünden Belgeler sembolüne tıklayabilir ya da -daha da kolayca- dosyaları Windows Explorer ya da Mac Finder'dan Belge Sistemi penceresine sürükleyip bırakabilirsiniz. Yukarıdaki "İçe Aktar" penceresinde özel veri türlerini içe aktarmak için; elektronik tablolar, odak grup deşifreleri veya doğrudan MAXQDA içinde metin yaratmaya kadar birçok ek seçenekler göreceksiniz.

Bilgisayarınızın dosyalarınızı organize etmek için klasör oluşturmanıza izin verdiği şekilde, MAXQDA'nın *Yeni Belge Grubu* fonksiyonu da belgelerinizi organize ederken belge grupları oluşturmanıza olanak tanır. Bir belge grubunu içe aktarmak için, belge grubuna sağ tıklayın ve *Belgeyi içe aktar*'ı seçin ya da belgeyi bir gruptan alarak bir başka gruba sürükleyip bırakın.

Veriyi Keşfetme

Nitel veriyi analiz etmek veriyi iyi bir şekilde tanımadan mümkün olmaz. MAXQDA dosyalarınızı incelemeyi kolaylaştırır: Sadece *Belge Sistemi* penceresindeki bir belgeye çift tıklayın. Belgeniz *Belge Tarayıcısı* penceresinde açılacaktır ve aşağıdaki örnekte olduğu gibi kabaca bir görüşmenin çözümlemesi şeklinde görünecektir.

🗹 Belge Tarayıcıs	sı: Kim		₽₽₩	1	🖶 🕞	ρ	
		🖸 🔶 🍁 🔌 🤌 🌶 🚱	66				
<u> </u>	5 6 7 8	On a scale of 1-10, how satisfied are you with your career path? Answer: _8_ What is your career now or career you are working toward? I am a college student, freshman year. Working toward going to graduate s communications. After, I want to become a television producer. I think I am reason I scaled 8 on my career path is that I'm really not sure if I should ge high school, I always wanted to be a television producer, in South Korea. I	school degree n very satisfiec et into film rath	in tele I with r er thar from k	evision pro my career n television Korea, and	oductio path. n. Eve I I tho	n; The er since ught that it
Interests OO Education	>	would be a really good idea, that I return there someday, and start my care- influenced in my choice, but myself. I realized, I loved watching TV, and wh watch the program. I looked in depth with the ideas, forms, and the angles production classes, and some internships, that really made my mind sure. wanted a job that I could wake up to, instead of searching for one. I want to goes well, I might start one network of my own. So I came to college, to st degree, what everyone now expects to see on a resume.	er there. I wo hen I would was of the format. I knew that th to work for a ne tart educating	uldn't atch a I stai is was etwork mysel	say, that n program, rted taking really my c, and may f, so I gue	nany p I didn'i some only c vbe, if e ss, to	eople t just hoice. I everything get a

Paragraf numaraları, bütün paragrafları kodlamak kadar bir ekip çalışması sırasında belirli bölümler üzerinde tartışmayı da kolaylaştırır (Paragraf 14'deki yoruma bakın!). MAXQDA, böylece, metin belgenizdeki bütün paragrafları otomatik olarak numaralandırır.

Yukarıdaki örnekteki renkli dikey çizgiler gibi hemen çizgilerin yanında bulunan sarı not kağıdı sembollerini görebilirsiniz. Not kağıdı sembolleri paragraflara iliştirilmiş olan memoları gösterir. Dikey

Veriyi Keşfetme

çizgiler, hangi kodun metne atandığını temsil eden kod çizgileri olarak adlandırılır (bu örnekte, "...Interests", "...Education" ve "...Work Issues" ile biten uzun kodlar). Tüm kod ismini görüntülemek için basitçe ayırıcıyı sağa sürükleyerek kodlama sütununu büyütün.

Memo Nedir? Memolar, not ve kayıtlar oluşturarak bunları metne, metin bölümlerine, belge gruplarına, resimlere, ses ve video dosyalarına ve hatta kodlara -aynen yapışkan notlarla yapacağınız gibi- eklemeye yarar.

Bir metni Belge Tarayıcısında ilk kez açtığınız zaman, henüz kodlama yapmadığınız ve memolar oluşturmadığınız için bu bölüm hala boş olacaktır. Şimdi bir tane oluşturmaya çalışın: Memo bölümünde herhangi bir yere çift tıklayın. Bir memo penceresi otomatik olarak açılacaktır. Memolarla ilgili ileride açıklama yapacağımız için, şimdilik bu kadar açıklama yeterli olacaktır.

Kodlar için standart ayarlar verinin solunda gösterilmektedir. Yine de eğer bunları sağ tarafta görmek isterseniz, bu bölümün üst kısmına çift tıklayarak diğer tarafa çekebilirsiniz.

Sağda ya da solda olmasında fonksiyonel bir değişiklik olmayacaktır.

Belge Tarayıcısının en üstünde, bir araç çubuğu size en önemli özellikleri göstermektedir.

Eğer bir PDF dosyasını içe aktarır ve *Belge Tarayıcısı*nda açarsanız, birkaç ek ayar görebilirsiniz. Örneğin PDF dosyasını yakınlaştırıp uzaklaştırabileceğiniz ya da sonraki dosyaya geçebileceğiniz ikonlar sunulmuştur.

Araştırmanızın bir noktasında, paragraf numaralarıyla birlikte metninizi yazdırmak isteyebilirsiniz. Bunu yapmak için Belgeyi Yazdır sembolünü seçebilirsiniz ya da (Windows'ta) Ctrl+P ve (Mac OSX'te) cmd+P kısayolunu kullanabilirsiniz. Yazdırma menüsü size pek çok yazdırma seçeneği sunacaktır.

Verinizde Arama Yapın

Araştırmanızın keşif kısmında, metninizin içinde belirli bir kelimeyi aramanız gerekebilir. MAXQDA'da kelime araması dört ana pencerenin her birisinde ayrı ayrı yapılabilir. Her bir pencerede üzerine tıklayarak aramak istediğiniz sözcüğü girebileceğiniz büyüteç sembolünü göreceksiniz. MAXQDA aranan terimin frekansını verecektir ve böylece yön tuşlarını kullanarak sonuçlar arasında geçiş yapıp aranan terimin bağlamı içindeki yerini görebileceksiniz.

Yerel aramadan daha kapsamlı bir arama çubuğu *Sözcüksel Arama*dır (*Analiz* sekmesinde veya *Standart Araç Çubuğu*ndaki büyüteç sembolünden erişilebilir). *Sözcüksel Arama* aynı anda birçok belgede arama yapmayı mümkün kılar; sadece açık olan(görüntülediğiniz) pencere ile sınırlı değildir.

Yeni girdi VEYA VE Içinde 1 C Paragraflar I Tam sözcükleri bul Büyük küçük harf duyarlı Include flectional words from lemmata list Bulgarian C Sadece etkin belgeler içinde Sadece geri çağrılan bölümler içinde	Dize ara Aramayı sil Hepsini temizle	• • Belgeler içinde O Memolar içinde
Tam sözcükleri bul Büyük küçük harf duyarlı Include flectional words from lemmata list Bulgarian Sadece etkin belgeler içinde Sadece geri çağrılan bölümler içinde	Yenî girdi	VEYA VE İçinde 1 İçinde 1
 Sadece etkin belgeler içinde Sadece geri çağrılan bölümler içinde 		Tam sözcükleri bul Büyük küçük harf duyarlı Include flectional words from lemmata list Bulgarian 🗘
		Sadece etkin belgeler içinde

Bu örnekte, bütün mevcut belgelerde "family" sözcüğü aranacak.

Pencere açılır açılmaz tek seferde birçok arama öğesi girebilirsiniz. Kelime girişinizi bitirmek için geri dönüş tuşunu kullanın veya yeni bir arama satırı ekleyin. Her bir arama öğesi yeni bir satıra yerleştirilir. Standart ayarlar, "VEYA" mantığını takip eder; örneğin, arama terimlerinden birisi bulunduğunda bunlar sonuç olarak sıralanacaktır. Bulunan öğeye tıklarsanız ilgili paragraf size Belge Tarayıcısı penceresinde gösterilecektir.

Renkli Kodlama ve Memolar

Bazen analizinizin genel gidişatı ve kategorileri hakkında düşünmeye başlamadan önce metinde bir şey işaretlemek, yorum yapmak veya hipotezlerinizi ve diğer fikirlerinizi not etmek isteyebilirsiniz. Tıpkı bir kitap üzerinde cümlelerin altını çizmek ya da bir sayfaya yapışkanlı not eklemek gibi, MAXQDA'da da Kod Vurgulama fonksiyonunu kullanarak beş renkli sanal kalemle metni işaretleyebilirsiniz (kırmızı, mavi, yeşil, sarı ve mor). Renkli Kodlama düğmesini Belge Tarayıcısı penceresinin üstünde bulabilirsiniz.

Farenizle herhangi bir metin parçasını seçebilir ve daha sonra bu parçayı seçtiğiniz bir renkle boyamak için sembollerden birine tıklayabilirsiniz. Bu işlevin "gerçek hayattaki" altını çizme eyleminden farkı, bu bölümleri MAXQDA'da tekrar bulmanın bir kitaba göz gezdirerek bulmaktan daha kolay olmasıdır. *Vurgulu kodlama* ile kodlanmış bölümlerin geri çağrılması aşağıdaki *Veri Analizi* kısmında daha ayrıntılı şekilde açıklanacaktır.

Öğrendiğimiz gibi, renkli kodlama asıl kodlamaya başlamadan önce dahi önemli şeyleri işaretlemek için faydalıdır. Bir diğer faydalı araç ise *Memo* fonksiyonudur. *Belge-içi memolar* yardımıyla belgenin herhangi bir yerine memo ekleyebilirsiniz. Belgenin solundaki gri not bölümüne çift tıkladığınızda düşünce ve fikirlerinizi girebileceğiniz yeni bir memo oluşturursunuz.

Memo için bir başlık yazabilir, memonun türüne göre bir sembol atayabilir ve onu belirli bir kodla ilişkilendirebilirsiniz.

Renkli Kodlamaya benzer şekilde Memoları geri çağırmak oldukça basittir. MAXQDA'da bütün memolar, Memolara Genel Bakış(Raporlar bölümünden) aracılığıyla ulaşılabilir ve aranabilir; örneğin, belirli bir zaman diliminde yazılmış memolar ya da belirli bir başlık taşıyan memolar gibi. Sözcüksel Arama, memo tanımları içindeki kelimeleri (ya da kelime gruplarını) bulmanızı mümkün kılar.

Verinizi Kodlayın

Veri Bölümlerini Kodlama

Daha önce öğrendiğimiz gibi, çoğu analiz yönteminin temel tekniği **veriyi kodlamak**tır. Fakat bu ne demektir? Kodlama, verinizin bir kısmını, örneğin bir paragraf ya da bir resmin bir parçasını farenizle seçip bir koda atama sürecini anlatır. Bu esasen bir metnin etiketlenmesiyle aynıdır, fakat görgül sosyal araştırmada kodlama bundan fazlasıdır.

Öyleyse bir kod nedir? Aklınıza gelen ilk çağrışımlar gizli servis ve onların kodlama ve kod çözme makineleri ya da Mors Alfabesi gibi sıkı biçimde düzenlenmiş haritalandırmalar gibi şeyler olabilir. Her iki çağrışım da doğru değil! Nitel araştırmalar bağlamında kod; bir metin ya da resim üzerinde kullanılan etiketlerden daha fazlasıdır. Teknik terimlerle kod MAXQDA'da, ister birkaç kelime ya da "CR128" gibi daha şifreli şeyler olsun, en fazla 63 adet olabilecek karakter dizileridir. Sosyal araştırmada kodlar farklı anlamlara karşılık gelebilir ve araştırma sürecinde farklı fonksiyonları olabilir; **olgusal kodlar, tematik kodlar, teorik kodlar** ve daha fazlası (Bkz. Kuckartz 2014, Richards 2014). Sadece kodun kendisine bakarak, kodun araştırma sürecindeki rolü her zaman açık değildir; araştırma içinde küçük bir rol oynayabilir ya da esas rolde de bulunabilir. Bir kodu yalnızca bağlamı ya da kullanıldığı çerçeve açıklayabilir.

Öyleyse kodlar nasıl oluşturulur? *Kod Sistemi* penceresinde *Kod Sistemi*ne çift tıklayın ve içerik menüsünden *Yeni Kod* seçeneğini seçin. Alternatif olarak, sağ üst köşedeki araç çubuğunda da ilgili sembolü seçebilirsiniz.

🤕 Kod Sistemi	6	:	•	ρ	×
塩					¢
Contraction	ni				0
📭 Kümeler					0

Belirli bir kodu aramak için büyüteç sembolünü kullanın. Soldaki ikon yeni kodlar oluşturmanızı sağlar.

Veri Bölümlerini Kodlama

Yeni kodlar tanımlamanızı sağlayacak pencere açılır:

Belgenin belirli bir kısmına nasıl kod atarım? İlk olarak, farenizle bir bölümü seçin (eğer tüm paragrafı işaretlemek istiyorsanız, sadece paragraf numarasına tıklayın). Sonra, ister seçilen kısmı kodun üzerine sürükleyip bırakın ya da tam tersi kodu seçilen metin bölümünün üstüne sürükleyip bırakın. Bunu bir kez yaptığınızda, *Kod Sistemi*ndeki kodun yanında beliren numarayı göreceksiniz. Bu numara bir kodun kaç kez kullanıldığını gösterir ve bir kodlama yaptığınızda "0" dan "1"e değişir. Eğer *Belge Sistemi*ne bakarsanız, belgedeki kodlanan bölümlerin sayısının her bir belgenin yanında gösterildiğini göreceksiniz. MAXQDA farklı kodlama seçenekleri de sunar; belgede seçili kısma sağ tıklayarak ya da *Belge Tarayıcısı* penceresinin üstünde yer alan ikonlar yoluyla ulaşabilirsiniz.

Araç çubuğu aşağıdaki gibi görünecektir:

En son kullandığınız kod daima en solda görünür. Eğer sağdaki kırmızı kodlama sembolüne tıklarsanız, bu kod seçili metin bölümüne atanacaktır. Aşağıdaki ikonların her birisi farklı bir kodlama fonksiyonuna referans verir; örneğin, *Kodu Geri Al* sembolüne tıklayabilirsiniz ve daha sonra açılan listeden bir veya daha fazla kodu seçebilirsiniz.

Belge Tarayıcısındaki içerik menüsü, işaretlenmiş metin bölümüne sağ tıkladığınızda görebileceğiniz ek kodlama seçeneklerini içerir.

Verinizi Analiz Edin

Belgeleri Etkinleştirme

Daha önce *Sözcüksel Arama* penceresinde etkinleştirilmiş belgelerde *Sadece* seçeneğini görmüş ve ne olduğunu merak etmiş olabilirsiniz. *Etkinleştirme* MAXQDA'nın anahtar kavramlarından bir tanesidir: Analiziniz için belgeleri seçebilir ve daha sonra sadece bu seçtiğiniz belge(ler) ile çalışabilirsiniz. Etkinleştirme nasıl çalışıyor? Bu çok basit: Her bir belge veya belge grubu menüsünde sağ en üstte *Etkinleştir* seçeneğini göreceksiniz. Daha deneyimli MAXQDA kullanıcıları basitçe belge adının yanında bulunan açık gri renkli çembere tıklayabilir veya dokümanları etkinleştirmek için bir klavye kısayolu belirleyebilirler: (Windows) için Ctrl veya (Mac) için cmd'ye basın ve tercih edilen belgeyi veya belge grubunu seçin.

 Belgeler 		619	Belgeler		619
New York	M	194	New York	M	194
Teresa		9	→ 📄 Teresa		9
Joanna		26	Joanna		26

Belge Sistemi penceresindeki semboller, bir dokümanın etkinleştirilip etkinleştirilmediğini belirtmek için değişir. Bir belgenin etkinleştirildiğini belirtmek için gri daire kırmızı bir oka dönüşecektir. Daha aşağıda, MAXQDA'nın *Durum Çubuğu* olarak adlandırılan kısmında o an etkin durumda bulunan belge sayısını görebilirsiniz. Eğer aramanızı belirli bir metinle sınırlandırmak isterseniz, önce o metinleri etkinleştirmeli ve sonra *Sözcüksel Arama* penceresindeki *etkinleştirilmiş belgeler*de *Sadece* seçeneğini seçmelisiniz.

Etkinleştirmeyi nasıl kaldırabilirim? Belge sistemi penceresine gidin ve araç çubuğunda *Etkinleştirmeleri sıfırla* seçeneğine tıklayın. Alternatif olarak, belge ve belge gruplarını seçmek için; klavyede (Windows'ta) Ctrl ya da (Mac'de) yine cmd'ye veya farenizle kırmızı oka tıklayabilirsiniz.

Tek kodla kodlanmış bütün bölümleri geri çağırma

Kodlama her şey değildir ve çalışmanız kodlama aşaması haricinde başka süreçleri de barındırır. Bir noktada kodlamayı durdurmak ve çalışmanızın sonuçlarına bakmak isteyeceksiniz. Bunun en kolay yolu, belirli bir koda atanmış bölümleri geri çağırmaktır. Eğer, örneğin, mülakatlar içeren bir araştırma yapıyorsanız şunu sorabilirsiniz: "Belirli bir başlıkla ilgili ne söylenmiş ve bunu kim söylemiş?" Bu soruya yanıt vermek için sihirli kelime "Geri Çağrılan Bölümler" menüsündedir. MAXQDA'da, etkinleştirme yoluyla *Kodlama Sorgusu – Sözcüksel arama* gibi- çalışır.

Kodlama Sorgusuna dâhil etmek istediğiniz bütün kodları ve bu aramayı yapmak istediğiniz belgeleri etkinleştirin. Kodların etkinleştirilmesi, aynı belgelerin etkileştirilmesi gibi çalışır (koda sağ tıklayın ve Etkinleştir seçeneğini seçin ya da (Windows'ta) Ctrl veya (Mac'te) cmd tuşlarına basarak ve tercih ettiğiniz kodları seçin). Bulunan bütün kod bölümleri MAXQDA'nın dördüncü ana penceresinde, *Geri Çağrılan Bölümler* penceresinde görünecektir. Her bir bölümün yanında bulunan bilgi kutuları size bölümlerin kaynağını söyleyecektir. Aşağıdaki örnekte, bölüm, New York belge grubunda yer alan "Jon" belgesinin 8. Paragrafında bulunmuştur.

Bilgi kutusu size sadece belirli bir bölümün nereden geldiğini söylemez aynı zamanda sizin doğrudan belgeye gitmenizi de sağlar: Bilgi kutusuna tıklayın ve belge, kodlanmış bölüm sağ tarafta olacak

biçimde *Belge Tarayıcısı* penceresinde karşınıza gelecektir; böylece belgeyi kendi bağlamı içinde rahatça görebilirsiniz.

Görselleştirmeleri Kullanma

Görselleştirme MAXQDA'nın güçlü yanlarından bir tanesi olduğu için bu bölümü *Başlangıç Kılavuzu*na dâhil ettik. Veriyi MAXDA'da görselleştirmenin, belirli renklerin kod ve belgelere atanabilmesi olanağından başlayarak pek çok yolu vardır. Bu sadece verinizin görsel organizasyonu hususunda yardımcı olmaz ayrıca renklere anlam vermenize de olanak tanır. MAXQDA, emojileri(görsel ifadeler) kod sembolleri olarak atamanıza imkân veren ilk NVA(Nitel Veri Analizi) yazılımıdır. Bu, özellikle dil engelinin üstesinden gelmek için oldukça faydalıdır, örneğin uluslararası projelerde.

Görselleştirme araçları sizin verideki ilişkileri anlaşılır biçimde göstermenize olanak tanır. En çok kullanılan görsel araç, *Kod Matris Tarayıcısı*dır; bu tarayıcıyı ana menüdeki *Görsel Araçlar* sekmesinden açabilirsiniz.

Giriş Sayfası	İçe aktar	Kodlar	Değişkenler	Analiz	Karma Yön	temler	Görsel Araçlaı	r
MAXMaps	Kod Matris Tarayıcısı	Kod İlişkile Tarayıcısı	ri Belge Karş Tablo	eilaştırma osu	Belge Portresi	Kod satırı	Kelime Bulutu	

Peki, Kod Matris Tarayıcısı neyi gösterir?

Sütunlar farklı belgeleri listeler; yukarıdaki örnekte her bir belge hayat memnuniyeti konusunda yapılmış bir çalışmada görüşülen kişileri gösteriyor. Görüşülen kişilere örneğin, gündelik hayatta karşılaştıkları konularla ilgili sorular sorulmuştur. Görebileceğiniz gibi hepsi duygulara değinmiştir, fakat sadece görüşülen kişilerden ikisi parayla ilişkili konulara değinmiştir.

Karma Yöntemli Analizler Yapmak

Belge değişkenleri tanımlamak

MAXQDA'nın en önemli özelliklerinden bir tanesi Karma Yöntemler yaklaşımlarını desteklemesidir. Belge Sistemindeki her belge için bütün nitelikler (istatistik programlarında değişken olarak ifade edilen) yönetilebilir. Örneğin, görüşmeler için, kişisel verileri ya da arka plan bilgisini, değişken ya da değişken değerleri olarak kaydedebilirsiniz ve bunları Karma Yöntem analiziniz için kullanabilirsiniz. Değişkenler sekmesi içindeki Belge Değişkenleri Listesi seçeneği aşağıdaki pencere biçiminde açılacaktır:

	Ve	eri	Yeni değişken				
di	üzenleyicisir	ne	oluştur				
	Ę	git					
			📑 Belge	e Değişkenleri			
Belg	ge değişkenleri li	stesi					12 Değişkenler
T	🌪 🗸	💼 💼 🛓	🖹 011 ABC 📊			X	6 🗗 🚯
	Değişken	Değişken türü	Görüntülenecek olan	Kaynak	Kayıp değerler	Kategorik	Araç ipucu
	Belge grubu	Metin		Sistem		\checkmark	
	Belge adı	Metin		Sistem			
	Oluşturma ta	Tarih/Saat		Sistem			
	Kodlu bölüml	Tamsayı		Sistem			
	Memoların sa	Tamsayı		Sistem			
	Yazar	Metin		Sistem			
	Gender	Metin		Kullanıcı		\checkmark	
	Life Satisfact	Metin		Kullanıcı		Image: A start and a start	
	Emotions	Tamsayı		Kod			
	Education	Tamsayı		Kod			
	City	Metin		Kullanıcı		\checkmark	
	Age	Metin		Kullanıcı			

Başlangıçta, birkaç verinin önceden tanımlanmış olduğunu göreceksiniz. Bunlar, sistem değişkenleri olarak adlandırılır ve değerleri MAXQDA tarafından otomatik olarak oluşturulur ve değiştirilemez. En yaygın değişken türleri, Metin (meslek değişkeni için "öğretmen" ya da "öğrenci") ve Sayısal ("çocuk sayısı" değişkeni için tam sayılar) olarak ifade edilebilir. Bunların yanında çalışmanıza istediğiniz zaman yeni değişken(ler) tanımlayabilirsiniz.

Değişken Verilerini Girmek

Belge değişkenlerine ilişkin değerleri girmek için, Belge değişkenleri listesi araç çabuğunu kullanın ve Veri Editörüne geçiş yapın.

Belge değişkenleri Excel formatına aktarılabilir ki bu verinizle SPSS ve STATA gibi istatistik programlarında istatistiksel olarak çalışmaya devam edebilmeniz anlamına gelir.

Kod Frekanslarını Değişkene Dönüştürme

Belirli bir koda atanan bölümlerin frekansı(sıklığı) kodun adı yerine kullanılacak bir değişkene dönüştürülebilir. Tercih ettiğiniz koda sağ tıklayın ve açılan menüde *Değişkene dönüştür* seçeneğini seçin. Aşağıdaki örnekte, "Significantly Positive" kodu bir değişkene dönüştürülmüştür.

		🌇 B	elge Değişkenleri	
Ver	i editörü - Tüm b	elgeler		10 (17) Belgeler
	T P P	📲 📑 🗄		X 🚳 🗗 🕕
	Belge grubu	Belge adı	Gender	Significantly Positive ^
	New York	Teresa	Female	0
	Indiana	Jack	Male	0
	New York	Kim	Female	0
	New York	Mary	Female	2
	New York	George	Male	2
	Indiana	Kelly	Female	3
	Indiana	Grace	Female	3
	New York	Joanna	Female	4
Ľ	New York	Jon	Male	4
	New York	Vincent	Male	6

Analizinizde belge değişkenlerini kullanmak

Nitel ve nicel veri pek çok yolla birbirine bağlıdır. Analizinizi yaparken belge değişkenlerini kullanmanın en kolay yolu, bir *Kod sorgusu* yaptığınızda seçim kriteri olarak belge değişkenlerini seçmektir. Bu sizin, "50 yaşının üstündeki kadınlar XY hakkında ne söylüyor?" ya da "Erkeklerin önermelerinin kadınlarınkiyle karşılaştırması nasıldır?" gibi sosyo-demografik karakteristikleri karşılaştırmanıza olanak tanır. Bu seçim, Karma Yöntem sekmesindeki *Değişkenlere göre etkinleştir* fonksiyonu ile yapılabilir.

İlk olarak, soldaki listeden bir değişken seçin (bu örnekte: Gender [Cinsiyet]), oka tıklayın ve sağdan değişken değerini seçin (bu örnekte: male [erkek]). Etkinleştir seçeneğine tıklayınca, değişken değeri ile eşleşen belgeler *Belge Sistemi*nde etkinleştirilecektir, bu örnekte erkeklerle yapılan bütün mülakatlar.

Değişkenler Belge grubu Belge adi Oluşturma tarihi Kodu bölümlerin sayısı Memoların sayısı Yazar Gender Life Satisfaction Index Education City Age Significantly Positive Tüm değişken değerlerini koşullu olarak ekleyin Tum değişken değerlerini koşullu olarak ekleyin		📭 Değişkenlere göre etkinleştir						
Belge grubu Belge adi Oluşturma tarihi Kodlu bölümlerin sayısı Memoların sayısı Yazar Gender Life Satisfaction Index Emotions Education City Age Significantly Positive Tüm değişken değerlerini koşullu olarak ekleyin (Gender) VE VE Itife Satisfaction Index Emotions Education City Age Significantly Positive Değer male Etkinleştir ve küme oluştur Itim değişken değerlerini koşullu olarak ekleyin	Değişkenler	Formüller	≌ × 🗰 🗎					
i Etkinleştir İptal et	Belge grubu Belge adı Oluşturma tarihi Kodlu bölümlerin sayısı Memoların sayısı Yazar Gender Life Satisfaction Index Emotions Education City Age Significantly Positive	[Gender] = male		 VEYA VE = (eşit) < (daha küçük) ≤ (küçük eşittir) > (daha geniş) ≥ (büyük eşittir) ≠ (eşit değil) ∋ (içerir) Değer male Ve Etkinleştir ve küme oluştur				
				Etkinleştir İptal et				

Hoşçakalın

Umarız bu kılavuz MAXQDA deneyiminizden en iyi şekilde yararlanmanıza ve programın ana hatlarını tanımanıza yardımcı olmuştur. Elbette MAXQDA araştırmanız için daha pek çok başka özellik ve analiz imkanları da sunmaktadır. Örneğin:

- Ses ve video dosyalarını çözüleme
- Twitter verisini içe aktarma ve analiz etme
- Odak grup analizi
- Veri ve sonuçları analiz etme
- MAXDictio ile nicel metin analizi gerçekleştirme
- Rapor ve istatistiksel frekans tablosu oluşturma
- Ve daha fazlası...

Ek kılavuzlar, online dersler ve videolar için lütfen web sayfamızı ziyaret edin www.maxqda.com.

Ek Okuma

Charmaz, Kathy (2014). Constructing Grounded Theory. 2nd ed., San Francisco: SAGE Publications.

- Corbin, Juliet; Strauss, Anselm (2015). *Basics of Qualitative Research. Techniques and Procedures for Developing Grounded Theory.* 4th ed., San Francisco: SAGE Publications.
- Kuckartz, Udo (2014). *Qualitative Text Analysis. A Guide to Methods, Practice and Using Software.* London: SAGE Publications.
- Kuckartz, Udo (2014). *Mixed Methods. Methodologie, Forschungsdesigns und Analyseverfahren.* Wiesbaden: Springer VS.
- Kuckartz, Udo; Dresing, Thorsten; Rädiker, Stefan; Stefer, Claus (2008). *Qualitative Evaluation. Der Einstieg in die Praxis.* 2nd ed., Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften.
- Richards, Lyn (2015). *Handling Qualitative Data. A Practical Guide.* 3rd ed., London: SAGE Publications.

MAXQDA'yı 14 Gün Boyunca Test Edin www.maxqda.com

/MAXQDA

@MAXQDA

@VerbiSoftware

